

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtru[m] possint sine p[o]enitentia tolli? 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

sed etiam totius mundi. Vnde simpliciter dicendum est, quod omne peccatum in hac vita per penitentiam veram deleri potest.

Ad primum ergo dicendum, quod Esau non verè penituit. Quod patet ex hoc, quod dixit, Venient dies luctus patris mei, & occidam Iacob fratrem meum. Similiter etiam nec Antiochus verè penituit: dolebat enim de culpa præterita, non propter offensam Dei, sed propter infirmitatem corporalem, quam patiebatur.

Ad secundum dicendum, quod illud verbum Augustini sic intelligendum est: Tanta est labes illius peccati, ut deprecandi humilitatem subire non possit, scilicet de facili: secundum quod dicitur ille non posse sanari, qui non potest de facili sanari. Potest tamen hoc fieri per diuinæ gratiæ virtutem, quæ etiam interdum in profundum maris conuertit, ut dicitur in Psal. 67.

*in ser. 21
à me. ad
fr. 10. 10.*

*2. 2. q. 14
a 1. 2. 3.
¶ 4.*

§ 27

*Inf. a. 3.
c. et q. 87
a. 1. cor.
¶ 4. d.
¶ 4. q. 2.
ar. 5. ¶
d. 16. q. 1
a. 2. q. 1.*

Ad tertium dicendum, quod illud verbum, vel blasphemia contra Spiritum sanctum est finalis impenitentia, ut August. * dicit in lib. de verbis Domini. Quæ penitus irremissibilis est: quia post finem huius vitæ non est remissio peccatorum. Vel si intelligatur per blasphemiam Spiritus sancti, peccatum quod fit ex cæca malitia, vel etiam ipsa blasphemia Spiritus sancti, dicitur non remitti, scilicet de facili: vel quia tale peccatum non habet in se causam excusationis: vel quia pro tali peccato punitur aliquis & in hoc seculo & in futuro, ut in 2. par. expositum est *.

ARTIC. II.

Virum sine penitentia peccatum remitti possit?

AD secundum sic proceditur. Viderur, quod sine penitentia peccatum remitti possit. Non enim est minor virtus Dei circa adultos, quam circa pueros. Sed pueris peccata dimittit sine penitentia. Ergo etiam & adultis.

¶ 2. Præterea, Deus virtutem suam sacramentis non alligauit. Sed penitentia est quoddam sacra-

men-

mentum. Ergo virtute diuina possunt peccata sine penitentia dimitti.

¶ 3 Præterea, Maior est misericordia Dei, quàm misericordia hominis. Sed homo interdum remittit offensam suam homini etiam non penitenti. Unde & ipse Dominus mandat Matt. 5. Diligite inimicos vestros, benefacite his qui oderunt vos. Ergo multo magis Deus dimittit offensam suam hominibus non penitentibus.

SED contra est, quod Dominus dicit Hierem. 18. Si penitentiam egerit gens illa à malo quod fecit, agam & ego penitentiam super malo quod cogitavi ut facerem ei. Et sic è contrario videtur, quòd si homo penitentiam non agat, quòd Deus ei non remittat offensam.

RESPONDEO dicendum, quòd impossibile est peccatum actuale mortale sine penitentia remitti, loquendo de penitentia, quæ est virtus. Cum enim peccatum sit Dei offensam, eo modo Deus peccatum remittit, quo remittit offensam in se commissam. Offensa autem directè opponitur gratiæ: ex hoc enim dicitur aliquis alteri esse offensus, quòd repellit eum à gratia sua. Sicut autem habitum est in secunda parte *, hoc interest inter gratiam Dei, & gratiam hominis, quòd gratia hominis non causat, sed præsupponit bonitatem veram, vel apparentem in homine grato: sed gratia Dei causat bonitatem in homine grato, eo quòd bona voluntas Dei, quæ in nomine gratiæ intelligitur, est causa omnis boni creati. Unde potest contingere quòd homo remittat offensam, qua offensus est, alicui absque aliqua immutatione voluntatis eius: non autem contingere potest, quòd Deus remittat offensam alicui absque immutatione voluntatis eius. Offensa autem peccati mortalis procedit ex hoc, quòd voluntas hominis est auersa à Deo per conuersionem ad aliquod bonum commutabile. Unde requiritur ad remissionem diuinæ offensæ, quòd voluntas hominis sic immu-

1. 2. 9.
110. 4. 10

KK 2 tetur,

retur, vt conuertatur ad Deum cum detestatione & conuersionis prædictæ, & proposito emendæ: quod pertinet ad rationem penitentiæ, secundum quod est virtus. Et idè impossibile est, quod peccatum alicui remittatur sine penitentia, secundum quod est virtus. Sacramentum autem penitentiæ (sicut supra dictum est *) perficitur per officium sacerdotis ligantis & soluentis: sine quo potest Deus peccatum remittere, sicut remisit Christus mulieri adulteræ, vt legitur Ioan. 8. & peccatrici, vt legitur Luca 7. Quibus tamen non remisit peccata sine virtute & penitentiæ: nam sicut Gregorius dicit * in Homil. Per gratiam traxit intus, scilicet ad penitentiam, & quam per misericordiam suscepit foris.

q. 84. a. 3

ho. 33. in
euan. nõ
longè à
princ.1. 2. q. 82
art. 1.

Ad primum ergo dicendum, quod in pueris non est nisi peccatum originale, quod non consistit in actuali deordinatione voluntatis, sed in quadam habituali deordinatione naturæ, vt in secunda parte habitum est *. Et idè remittitur eis peccatum cum habituali immutatione per infusionem gratiæ, & virtutum: non autem cum actuali. Sed adultor, in quo sunt actualia peccata, quæ consistunt in deordinatione actuali voluntatis, non remittuntur peccata etiam in baptismo sine actuali immutatione voluntatis: quod fit per penitentiam.

528

1. 2. q. 73

a 1. et 3.

d. 36. a. 5

q. 4. d. 15

q. 1. a. 3.

q. 1. c. 6.

d. 16. q. 2.

ar. 2. q. 2.

c. et d. 18

q. 2. a. 5.

q. 3. ad 1.

Ad secundum dicendum, quod ratio illa procedit de penitentia, secundum quod est sacramentum.

Ad tertium dicendum, quod misericordia Dei est maioris virtutis, quàm misericordia hominis, in hoc, quod immutat voluntatem hominis ad penitendum: quod misericordia hominis facere non potest.

ARTIC. III.

Vtrum possit per penitentiam vnum peccatum sine alio remitti?

AD tertium sic proceditur. Videtur, quod possit per penitentiam vnum peccatum sine alio remitti. Dicitur enim Amos 4. Plui super vnam ciuitatem, & super alteram ciuitatem non plui: pars